

Четвърта среща с Прага

Отново я наричам така условно и обобщаващо. Отново в нея споделям вълнуващи преживявания от магическия град, които този път са свързани не със самия него, а с гостоприемството на хора, за познанството ми с които много чехи могат да ми завиждат. Хора, знаменитости за някогашна Чехословакия, а и до днес популярни, обичани и уважавани от мнозина.

Благодарение на работата си като екскурзовод и преводач на Слънчев бряг, за едно-две десетилетия имах възможно ст да се запозная с безброй представители на всички социални слоеве на чешкото население – от министри, академици, писатели, артисти, звезди на шоу бизнеса, та до най-обикновени скромни труженници.

За читателите на тези редове най-интересни и най-пикантни ще са, предполагам, контактите ми със знаменитости от шоу бизнеса. Жалко, че не разполагам с фотографии с тях от онова време, имам някакви в архива си в Пловдив, но за съжаление некачествени. Там са и безбройните ми грамофонни плочи, плакати, картички и снимки с прекрасни посещения. Ако бях подозирал, че ще настъпят други времена и ще нахлуе жълтата преса, сигурно щях да се постарая да ѝ осигуря доста хляб и аз, та така да си докарам лесни пари, за които не мога и да сънувам със своите умения и труд.

Сега естествено ми е смешно и иронизирам суетата на младостта си, но на времето страхотно се ласкаех и гордеех с познанството и приятелството си с Хелена Радичкова, Иржи Корн и Хелена Вондрачкова.

Най-много се обичахме и най-дълго поддържахме връзка с актрисата Ружичкова. Всичко, свързано с нея, бе съпровождано с много емоции и смях. Запознахме се на Слънчев бряг в началото на 70-те години, срещяхме се при всяко мое идване в Прага, разменяхме си новогодишни пожелания. Последната ни среща бе малко преди тя да се разболе и да ни напусне. Страдах като научих за смъртта на сина ѝ Ирка, после на мъжа ѝ, не можах и да се простя с нея, защото всичките тези тъжни събития се случваха докато ние с Та-

тяна бяхме на Корфу. Мир на праха ѝ, ако ме гледа отгоре, сигурно се усмихва широко на моите спомени.

„РАНДЕВУ С ЧЕДОК“

Онова лято „Чедок“ бе измислил пътувания до Слънчев бряг за самотни хора, наречени „Рандеву с Чедок“, с цел по време на почивката си да се запознаят помежду си и белким срещнат еша си. Имаше резултат от това хрумване, стигна се до няколко брака. Забавното бе, че на мен бе възложено да ги съпровождам като екскурзовод, но не ме изтраяха с повече от две групи, смениха ме с колега пенсионер. Постъпили оплаквания от мъжката част на групите, че, видите ли, екскурзоводът бил твърде атрактивен, и девойките се навъртали все покрай него и пренебрегвали кандидатите за евентуални съпрузи.

За да бъде по-весело на търсачите на семейно щастие, „Чедок“ изпращаше с всяка група по един комедийен актьор, от когото се очакваше да създава съответната атмосфера. Знаех за целта на този тип групи, но не

знаех за ролята на актьорите. Затова и, като посрещнах първата група, бях силно изненадан от присъствието на чаровната дебелана. Знаех я от филмите за Хомолкови и много ми бе харесала. Помислих си: горката, сигурно защото е дебела не може да си намери мъж, та затуй и тя тръгнала да го дири чрез „Чедок“.

По-късно сам щях да се убедя колко харесвана и атакувана от мъжете е тази невероятна чаровница с наднормено тегло, което тя така успешно използваше като плюс в ролите си. Прекараните две седмици заедно много ни сблизиха, приятелството ни се затвърди и на следващата година, когато тя дойде на Слънчев бряг със сина си. Мир на праха и на Ирка, не се отделяше от мен. Последваха посещенията ми в Прага, после пак те на Слънчев бряг и с мъжа ѝ Ирка, светла му памет и на него. Наред с остроумията на Хелена, много смях у мен, а и у българите, с които тя общуваше на Слънчев бряг, предизвикваше българският ѝ език. Да! Оказа се, че по майчина линия тя има сръбска кръв, че през 50-те години

Иржи Ружичка и Хелена Ружичкова

Хелена Вондрачкова

малкият Ирка е боледувал и че по препоръка на лекарите е била с него десет лета на море във Варна и така е научила български език. До онази степен, която буди умиление у слушателите българи. Но най-активно Хелена демонстрираше познаването си на българските цинизми и псувни, с което печелеше симпатии и предизвикваше неударим смях. При всяко мое посещение в Прага моята най-обемна приятелка, както сама се определяше, ми посвещаваше максимума от свободното си време. Веднъж даже отседнах и у тях. Живееха в Смихов, и до днес помня адреса – „Зборовска“ 66. Видях всичките й представления в „Чинохерни клуб“ и „На забрадли“. Беше прекрасна актриса! Въпреки килограмите си бе много подвижна и дори грациозна като се наложи. Ако сте гледали „Еци хомо Хомолка“ непременно ще се съгласите с мен – играла е балет като малка. Когато й забраниха да играе в театрите (по понятни за онези години причини – не умееше да си държи езика зад зъбите), ме вземаше със себе си на халтурите си. И почти всяка вечер на касата на някой пражки театър имаше билет на мое име. Така посетих почти всички тогавашни театри, от Народния до „Карлин“. Денем ме водеше по ресторанти и все настояваше да ям повечко, на което аз отвърщах: „Престани! Колкото и да се старая, няма да стигна твоя очарователен обем!“. Много ми липсва! Сега, когато

пуснахме с Татяна корени в Прага, (което тя ми бе предсказала, защото, може и да не знаете, тя бе магьосница и пророчица!), сигурно често щяхме да се срещаме и да подслаждаме старините си с мили спомени от младостта. Вечна ѝ памет!

ХЕЛЕНА ВОНДРАЧКОВА

Като суетен млад мъж ужасно се ласкаех от приятелството си с друга Хелена, с Вондрачкова. Надувах се до пръскане като се показвах с нея из Прага, защото знаех какво могат да си мислят останалите като ни виждат заедно. В запознанството ни нямаше нищо впечатляващо. Просто тя бе поредната представителка на Чехословакия на „Златния Орфей“, а аз за пореден път преводач. Много я харесвах, а и досега ѝ се възхищавам. Знаех всичките ѝ песни, някои от тях използвах като учебно помагало при преподаването на чешки език. Студентите ми получаваха размножен на ксерокс текст на нейна песен, пусках им плочата на скромнен руски грамофон „Молодежный“ (едно от тогавашните ни технически средства, за чието овладяване полагахме в университета дори зачет!) и така по-лесно набивах в главите им проклетите чешки падежни форми.

Прекрасна певица, която и до сега защитава достойно качествата си, прецизен професионалист, красавица, която с обаянието си изпълва цялата сцена. Защото в ежедневието, тогава, бе почти незабележима. Помня как дълго я търсех на плажа и едва я познах без пищените одежди, изкусния грим и перуки. Едноседмичното ни общуване ни сближи, тя се оказа мил и сърдечен човек, все още недеформиран от славата. Разменяхме си картички, често ми пишеше от турнетата си, получавах всяка нейна нова плоча с посвещение. В Прага се виждахме два или три пъти. При всяко мое обаждане усещах нескрита радост. Въпреки голямата си заетост, намираше време да се видим, да обядваме или вечеряме заедно. Вземаше ме със себе си на свои участия, веднъж дори я изчаках в звукозаписното студио „Моцарт“, докато записваше песен на френски за Япония. Силно ме впечатли прецизността при записа. До мен седеше специалистка по френски език, която прекъсваше всяко неточно произношение, и се записваше отново и отново. Впечатли ме, защото неволно се сетих как някои наши певици дори родния си език не произнасят както трябва.

Иржи Корн

ИРЖИ КОРН

Същата прецизност, вискателност и професионализъм отчето и при другия ми приятел от „Златния Орфей“ – Иржи Корн. Общуването ни с този тогава почти начинаещ певец бе много по-емоционално и много по-забавно. Тогава трябва да е бил на 25–26 години, аз 2–3 години по-голям. Предстоеше му сериозно изпитание – пръв самостоятелен концерт в чужбина. Ще припомня, че на „Златния Орфей“ имаше по един представител в конкурса, а често и гост със самостоятелен концерт. Преди Корн такъв концерт имаше Ева Пиларова, с която нещо не се харесахме и така не си разменихме адресите. Гост бе и Карел Гот, на когото винаги съм се възхищавал, и бях безкрайно нещастен, че с него пък се разминахме. Поболях се от мъка, бясен бях, не спирах да псувам липсата си на късмет. Защото три дни, три дни! преди началото на фестивала ме засилиха да съпровождам заместник-министъра на МВР на ЧССР, който идвал на почивка в Несебър с жена си. Ама какъв министър бе, аз се стягам за „Златния Орфей“, идва Карел Гот! С Гот можел да бъде всеки, а че ме пращат с министър – трябвало да го смятам за голяма чест! Въпросният министър (естествено, не помня името му) бе много мил човек, с жена му се държаша с мен прекрасно, но не са Карел Гот! Поканиха ме в Прага, настанах ни с с Татяна в служебен апартамент, взеха ни на обяд в „Ялта“ (тогава член номенклатурен ресторант), връчиха ни чек за „Тузекс“ (чешкия „Корекон“), но така и не им простих, че бяха решили да почиват в България точно когато аз се гласях за ново приятелство с такъв симпатяга и талант! Утеха ми бе телевизорът. Ако сте гледали този концерт, не може да не ви е впечатлил българският на Гот! Песните му знаете, но така мило си бе наизустил няколко приветствени изречения към нашенци! А аз, вместо да съм този, който му е написал с чешка транскрипция споменатите слова, (това направих по-късно за Корн) страдам пред телевизора, макар и в компанията на високопоставени гости. Както и да е, преживях го. Идването на Иржи Корн година по-късно

компенсира тази ми нещастна загуба. Харесахме се от пръв поглед. До последния ден всеки свободен миг посвещавахме на... таблата! Като пубер Ирка бил на почивка в Кранево и някой нашенец го научил да играе табла. А той е явно играч, защото ако не се лъжа бiliarд ли, нещо друго ли, играеше и професионално по състезания. Чакахме реда му за репетиция в летния театър, играем табла, редът му идва, той грабва заровете, запомня пуловете – да не го излъжа и хуква да пее. Изпява си песента, тича обратно и хвърля заровете! Голяма капия! Всички от щабове на БТ, неангажирани в момента, ни наобикаляха, зяпаха и коментираха игратата ни. Табла играхме и на летището, докато чакахме отлитането му. Когато после му се обаждах в Прага, първото, ако бе свободен, бе – вземай такси, слагам таблата! Вечер в някакъв тъмен бар, където тогавашната ми жена бе барманка, сврени в един ъгъл, играехме табла. През деня пак табла, после кръчма, веднъж дори китайска. Тогава в Прага имаше само един китайски ресторант, на „Щепанска“ до „Луцерна“. Там можеше да се попадне само по заявки, една от 18 до 20 часа, втората от 20 до 22 часа. И тъй като всичко бе заето, Корн ме закара в Подебради, където беше вторият китайски ресторант в Чехия. Естествено, имаше ли изпълнения, и аз бях там, но вече без таблата. На снимките на предаване за телевизията се събрахме тримата с Вондрачкова, после с неголяма компания отидохме в дома ѝ, където се пи моравско вино почти до зори. От ония блажени времена изминаха много години. И Вондрачкова, и Корн продължават достойно да защитават професионализма си. Сега им се радвам само пред екрана на телевизора. От тогава не сме се срещали, не съм ги и търсил. Ако някога някъде случайно се срещнем в Прага, може и да им напомня за себе си. Дали обаче ще ме познаят? Едва ли. А и какво ли ще имаме да си кажем след толкова години?.

ЛИПСВА МИ ХЕЛЕНА РУЖИЧКОВА

Откровено казано, останалите не ми липсват. Липсва ми Хелена Ружичкова и приятелството ѝ. И тъй като вдигам кокалите ѝ (вярвам, че ще ми прости, знаеше колко много я обичах), нека завърша весело и тази си обобщена среща с Прага с едно от остроумията на моята незабравима приятелка. Беше ме взела със себе си до киностудио „Барандов“, за да си прибере някакъв хонорар, та да има с какво да ме охранва, както казваше. Седнахме да обядваме в ресторанта на студиото, пълен с артисти във всякакви костюми. Естествено бяхме център на вниманието им. По едно време пристига някаква барокова дама, усмихва се мазно, изпива ме с очи и казва:

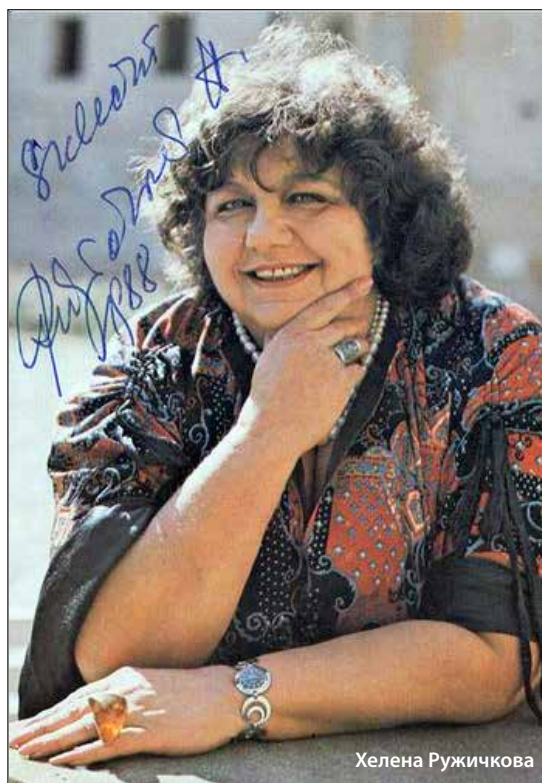
– Хелено, това ли е балканското ти зайче, за което се шушука?

Ружичкова вдигна поглед, изгледа я и рече:

– Слушай, драга, и добре запомни! Този младеж тук е мой огромен приятел и аз толкова си го обичам, че и през ум не ми минава да му посегна. Щото ме познаваш, нали? А' съм му посегнала, а' от него са останали само мустаците!

Та така...

Васил Самоковлиев

Хелена Ружичкова